

V Zahodni Evropi ni več nobene diktature

V Španiji so začeli te dni zaradi amnestije in pomilostitve izpuščati jetnike, ki jih je bilo zadnji čas kakih 200, med njimi okrog 150 Baskov. Pluralistični politični sistem je že obnovljen in voditelji strank, ki so živeli v begunstvu, so se vrnili v domovino, med njimi, kot znano, tudi voditelj komunistične stranke Carrillo. V kratkem se bo vrnila tudi legendarna »Passionaria« Dolores Ibarruri znana iz državljanske vojne, ko je s svojimi strastnimi govori podžigala vojake republikanske vojske. Menijo, da bo tudi komunistična stranka že v bližnji prihodnosti legalizirana. Vlada se še pomišlja najbrž le iz bojazni pred kakšno preostro reakcijo frankističnih desničarjev in političnim terorizmom, ki bi sledil.

Značilno je, da so začele vlade raznih latinskoameriških držav, ki so priznavale begunsko republikansko špansko vlado, v sporazumu s to že prekinjati stike z njo, ker je danes že možen skoro normalen politični pluralizem v Španiji sami.

Politično življenje na Portugalskem se sedaj tudi normalno mirno razvija. Kaže, da je Portugalska že prebolela krizo po zlo- mu dolge avtoritativne diktature in da si je portugalska demokracija že utrdila kosti. Tudi v Grčiji je obnovljena demokracija in polkovniška diktatura se je tako kompromitirala, da ni več nevarnosti, da bi prišlo do kakšnega poskusa, da bi jo obnovili. Tako so izginile vse tri diktature, ki so še pred nekaj leti kvarile zemljevid pluralistične demokracije v južni in v vsej zahodni Evropi.

To je kljub vsem nerazveseljivim pojavom politične nestabilnosti in gospodarske krize vendarle zelo spodbudno in značilno dejstvo v Zahodni Evropi — dejstvo, ki lahko vzbuja zaupanje tudi znanprej. Tudi če danes v Italiji in še kje drugje podoba demokracije ni preveč rožnata in vzbuja celo bojazen za njeno usodo, lahko vendar upamo, da sta zdravje demokracije na vsem območju zahodne Evrope in medsebojna demokratična vzajemnost njenih držav in narodov v bistvu tako trdna, da bo vzdržala tudi vse sedanje politične in gospodarske krize. Še vedno velja, da je demokracija že sama po sebi najboljši dokaz zdravja in trdnosti nekega narodnega in državnega organizma.

Deželni kongres Slovenske skupnosti

Zakonski načrt o globalni zaščiti

Drago Štoka potrjen za deželnega tajnika

V Števerjanu se je v soboto, 19. t.m., sklenil drugi deželni kongres Slovenske skupnosti, ki s je bil začel 12. t.m. s poročili političnega tajnika Draga Štoka in pokrajinskih tajnikov za Tržaško Dolharja in za Goriško Terpin ter s poročili predstavnikov posameznih strankinih komisij. Zadnje soboto so delegati najprej razpravljali o zakonskem načrtu za globalno zaščito slovenske manjšine v skladu s 6. členom republiške ustave. Načrt se seveda sklicuje tudi na 8. člen italijansko-jugoslovanske pogodbe, ki je bila podpisana novembra leta 1975 v Osimu ter sta jo parlamenta obeh držav pred kratkim ratificirala. Ta načrt bo Slovenska skupnost posredovala tako parlamentu in rimski vladi kot tudi deželnemu svetu Furlanije Julijske krajine. Gre za konkreten prispevek Slovenske skupnosti k razreševanju manjšinske problematike, ki je tembolj aktualen glede na dejstvo, da sta Italija in Jugoslavija z osimsko pogodbo dokončno uredili svoje odnose in bi se morala italijanska stran končno resneje spoprijeti tudi z vprašanjem slovenske manjšine.

Na kongresu so nato soglasno odobrili nekatere spremembe strankinega statuta, nakar je bila obširna razprava o poročilih in zlasti o nadaljnjih temeljnih smernicah

Slovenske skupnosti. Na izvajanja posameznih delegatov, ki so posegli v razpravo, so odgovorili pokrajinski tajnik za Goriško Terpin, pokrajinski tajnik za Tržaško Dolhar in deželni tajnik Štoka. V svojem sklepnem posegu je Štoka najprej ugotovil, kako je kongres potrdil pripravljenost Slovenske skupnosti, da sodeluje z vsemi Slovenci ne glede na njihovo politično pripadnost, kadar gre za vprašanja, ki pobliže zadevajo slovensko manjšino. Kongres je po izjavah deželnega tajnika Štoka tudi potrdil dosedanje odnose Slovenske skupnosti s strankami ustavnega loka in hkrati priznal strankinim pokrajinskim in občinskim organom precejšnjo avtonomijo pri sklepanju zavezništov, oziroma glede sodelovanja z drugimi strankami, upoštevajoč seveda pri tem splošne politične smernice, na katerih temelji celotna politična zgradba Slovenske skupnosti. Dr. Štoka je tudi ugotovil, kako je kongres poglobljeno razpravljal o stanju v Beneški Sloveniji in pri tem priporočil novim deželnim strankinim organom, naj se zavzamejo za večjo politično prisotnost v Benečiji. Štoka je naglasil, kako je kongres prek svojih komisij posvetil največjo pozornost družbenim, gospodarskim in urbanističnim vprašanjem ter nakazal sploš-

(Dalje na 2. strani)

VLADI DRSI OBLAST IZ ROK

Tudi največji optimist mora priznati, da postaja položaj v Italiji vse bolj nepregleden in zmeden. Komunistična stranka podpira v parlamentu s svojim neglasovanjem enostrankarsko (krščansko demokratsko) Andreottijevo vlado, po drugi strani pa ugonja preko sindikatov in svojega tiska opozicijo proti njej in predlaga odstop te vlade in sestavo nove »vlade v sili«, ki naj bi obsegala vse takomenovane demokratske stranke, predvsem seveda komunistično. In istočasno se ne odpove zamisli »zgodovinskega kompromisa«, t.j. zamisli o skupnem vladanju KD-KPI. Socialisti sanjarijo o levi alternativi, t.j. o vladi socialistov in

komunistov, s krščanskimi demokrati v opoziciji, in niti malo ne upoštevajo lekcije, kaj se je zgodilo s socialisti na Češkem, v Vzhodni Nemčiji, na Poljskem in drugod, kjer so v okviru leve koalicije pripomogli komunistom na oblast, ti pa so jih takoj nato izvagonirali in zavladali sami. Krščanska demokracija zatrjuje preko Zaccagninija in nekaterih drugih voditeljev, da je še vedno večinska stranka, kar da so potrdile volitve 20. junija lani, in da zanjo ne pride v poštev niti zgodovinski kompromis niti »vlada v sili« kot koalicija vseh strank razen desnice, toda istočasno ne kaže ni-

(Dalje na 4. strani)

RADIO TRST A

: : NEDELJA, 27. marca, ob: 8.00 Poročila. 8.15 Dobro jutro. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Vera in naš čas. 10.00 Matineja. 10.30 Nedeljski sestanek. 11.00 Poročila. 11.05 »Naše pravice«. Radijska igra (Adrijan Rustja). 11.35 Nabožna glasba. 12.00 Poročila. 12.15 Glasba po željah. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 13.35 Klasično, a ne pretesno. 14.00 Poročila. 14.15 Operete. 14.35 Orkestri. 15.00 Šport in glasba. 16.00 Poročila.

: : PONEDELJEK, 28. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro. 8.00 Novice. 8.05 Tjavidan. 9.00 Poročila. 9.05 Tjavidan. 9.30 Oblednica tedna. 9.40 Koncert. 10.00 Poročila. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Poslušali boste. 11.30 Poročila. 11.35 Glasbena šahovnica. 12.00 Glasba po željah. 12.45 Poročila. 15.45 Klasični album. 15.15 Melodije. 17.00 Poročila. 17.05 Antonio Smareglia: Vešča, bo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40 Glasba. 15.30 Poročila. 13.00 Sestanek. 14.00 Novice. 14.05 Z glasbo po svetu. 18.00 Poročila. 18.05 Čas in družba. 18.20 Zborovska glasba. 19.00 Poročila.

: : TOREK, 29. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro. 8.00 Novice. 8.05 Tjavidan. 9.00 Poročila. 9.05 Tjavidan. 9.30 Šolske oddaje (za otroški vrtec). 9.40 Koncert. 10.00 Poročila. 10.15 Jazz trinek. 10.30 Spomeniki. 10.50 Prosta pot. 11.30 Poročila. 11.35 Prosta pot. 12.00 Glasba po željah. 12.45 Poročila. 13.00 Sestanek. 14.00 Novice. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40 Glasba. 15.30 Poročila. 15.45 Klasični album. 16.05 Melodije. 16.30 Za najmlajše. 17.00 Poročila. 17.05 Antonio Smareglia: Vešča, opera. 18.00 Poročila. 18.05 Pravorečje. 18.15 Slovenski zbori. 18.30 Glasbena panorama. 19.00 Poročila.

: : SREDA, 30. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro. 8.00 Novice. 8.05 Tjavidan. 9.00 Poročila. 9.05 Tjavidan. 9.30 Liki iz naše preteklosti. 9.45 Koncert. 10.00 Poročila. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Naši kraji in ljudje. 10.50 Glasbena šahovnica. 11.30 Poročila. 11.40 Šolske oddaje (za I. stopnjo osnovne šole). 12.00 Glasba po željah. 12.45 Poročila. 13.00 Sestanek. 14.00 Novice. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40 Glasba. 15.30 Poročila. 15.45 Klasični album. 16.05 Melodije. 16.30 Za najmlajše. 17.00 Poročila. 17.05 Antonio Smareglia: Vešča, opera. 18.00 Poročila. 18.05 »Človek, ki je mislil, da je sam«. Radijska igra (Ramiz Kelmendi, RO). 19.00 Poročila.

: : ČETRTEK, 31. marca, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro. 8.00 Novice. 8.05 Tjavidan. 9.00 Poročila. 9.05 Tjavidan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 10.00 Poročila. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Kje so moje rožice. 10.50 Popevke. 11.30 Poročila. 11.40 Šolske oddaje (za II. stopnjo osnovne šole). 12.00 Glasba po željah. 12.45 Poročila. 13.00 Sestanek. 14.00 Novice. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40 Glasba. 15.30 Poročila. 15.45 Klasični album. 16.05 Melodije. 16.30 Za najmlajše. 17.00 Poročila. 17.05 Koncert. 17.25 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Nicolò Tommaseo. 18.20 Pevska revija. 19.00 Poročila.

: : PETEK, 1. aprila, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro. 8.00 Novice. 8.05 Tjavidan. 9.00 Poročila. 9.05 Tjavidan. 9.30 Koncert. 10.00 Poročila. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Glasbena šahovnica (I. del). 11.00 Šolske oddaje (za srednjo šolo). 11.20 Glasbena šahovnica (II. del). 11.30 Poročila. 11.35 Ljudsko izročilo. 12.00 Glasba po željah. 12.45 Poročila. 13.00 Sestanek. 14.00 Novice. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40 Glasba. 15.30 Poročila. 15.45 Klasični album. 16.05 Melodije. 16.30 Za najmlajše. 17.00 Poročila. 17.05 Alessandro Mirt: 5 samospevov. 17.30 Glasbena panorama. 18.00 Poročila. 18.05 Kulturni dogodki. 8.20 Domači zvoki. 19.00 Poročila.

: : SOBOTA, 2. aprila, ob: 7.00 Poročila. 7.20 Dobro jutro. 8.00 Novice. 8.05 Tjavidan. 9.00 Poročila. 9.05 Tjavidan. 9.30 Pojdimo se glasbo. 9.40 Koncert. 10.00 Poročila. 10.15 Jazz utrinek. 10.30 Družina. 10.50 Lahka glasba. 11.30 Poročila. 11.35 Pratika. 12.00 Glasba po željah. 12.45 Poročila. 13.00 Sestanek. 14.00 Novice. 14.05 Z glasbo po svetu. 14.30 Mladina. 14.40 Glasba. 15.30 Poročila. 15.45 Poslušajmo spet. 17.00 Poročila. 17.05 Mi in glasba. 18.00 Poročila. 18.05 »Prvi april«. Napisal Josip Kravos, dramaturgiral Jože Peterlin. 18.45 Vera in naš čas. 19.00 Poročila.

Drago plačana napaka Indire Gandhi

Proti vsemu pričakovanju je zmagala pri volitvah v Indiji, ki so trajale več dni, združena opozicija pod imenom Janata stranka, ki jo vodi Desai. Dejansko združuje več opozicijskih strank. Nepričakovano visok poraz so zadale Kongresni stranke, ki je bila na vladi ves čas, odkar je postala Indija neodvisna, in tudi Indira Gandhi sami, ki tokrat sploh ni bila izvoljena ter je seveda morala takoj odstopiti. Celo tiste, kot npr. angleške vladne kroge, ki so že po tradiciji dobro poznali razmere v Indiji, je poraz Kongresne stranke in njene voditeljice Indire Gandhi močno presenetil. Ti si razlagajo s tem, da so Indijci glasovali ne toliko za program opozicije, ampak proti osebni diktaturi Indire Gandhi. Napravila je bila veliko napako, da je pred časom uvedla avtoritaren osebni režim, v katerem je igral preveliko vlogo tudi njen ošabni sin Sanjay, ki je bil med drugim pobudnik znane akcije za sterilizacijo (ojačevanje) revežev, ki so imeli več kot tri otroke. Kdor se je dal sterilizirati, je dobil

denarno nagrado (za kar so bili seveda do vzetni ravno najbolj revni). Toda ta stvar je nepričakovano močno prizadela vest indijskega ljudstva. Razen tega je dala Indira zapreti precejšnje število najodločnejših političnih nasprotnikov, kar je tudi užalilo ljudi. Opazovalci menijo, da pomeni ta poraz konec »dinastije« Gandhi v Indiji, ki pa je, kot znano, naredila tudi veliko dobrega za Indijo.

Kaj bo zdaj sledilo, ni znano. Zmagovita stranka bo morala šele izoblikovati svojo politično fiziognomijo in svojo podroben vladni program. Upati pa je, da bo peljala pot v čim bolj dosledno demokracijo. Vsekakor je s porazom Indire Gandhi konec še enega avtoritativnega režima, čeprav je treba priznati, da ni bil zares okruten in krvav in da je naredil za indijsko ljudstvo tudi veliko dobrega, tako prej kot tudi po uvedbi avtoritativnega statusa nosilke, ki je morala zdaj drago plačati za napako, ki jo je storila.

Športno veselje v Sloveniji

Zamejski Slovenci se veselimo vsakega mednarodnega uspeha, ki ga dosežejo športniki v Sloveniji, ker tudi to večja slovenski ugled v svetu. Tako smo veseli zlasti dejstva, da dosega zadnje tedne slovenska alpska smučarja Bojan Križaj in Strel lepe uspehe na raznih vrhunskih tekmah v tujini. Križaj se je že večkrat uvrstil med desetorico najboljših v slalomu in veleslalomu in njegovo ime je prišlo v ves svetovni tisk. V Sloveniji je to zelo povečalo veselje do zimskega športa in vzbudilo navdušenje pri mladih smučarjih.

Odlično je uspelo tudi letošnje tekmovanje na skakalnici-velikanki bratov Goriškov v Planici ob koncu prejšnjega tedna. Letos res niso prišli največji asi svetovnega skakanja, namesto njih pa je skakala vsa mlada slovenska skakalna garda in dosegala nepričakovane daljave. Lepo je bilo gledati po televiziji drzne skakalce, njihove mlade obraze, njihovo navdušenje, ko so se spuščali kot orli nad prepad pod skakalnico. Menimo, da bi bilo dobro, da bi imeli športni prazniki v Planici kljub mednarodni udeležbi vedno kar najbolj slovenski značaj in da bi morali čimbolj pospeševati razširjenost skakalnega športa v Sloveniji. Za to ne

bi smelo biti škoda denarja, ki ga zahteva njihov trener Zajc. Prijetno je vplivalo, da so nosili letos tekmovalci na prsih štartne številke z napisom »Slovenija-les«, kar je poudarilo slovenski značaj prireditve.

Veseli so v Sloveniji (in to smo tudi mi) tudi nad tem, da so se jugoslovanski hokejisti (gre seveda skoro samo za slovenske) z nepričakovano zmago nad Poljsko na svetovnem prvenstvu B skupine v Tokiu rešili padca v C skupino, kar bi škodovalo ugledu slovenskega športa. Tudi hokej je zelo priljubljen v Sloveniji in odslej bi bilo zares treba posvečati tudi temu športu kar največ pozornosti in skrbi.

—o—

Sekretar izvršnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Stane Dolanc se bo podal aprila na obisk v Veliko Britanijo, na povabilo vodstva laburistične stranke. To se bo zgodilo v okviru »rednih izmenjav obiskov in mnenj« med obema strankama.

Tudi v Tržaški knjigarni je dobili novi roman Fulvia Tomizza »La miglior vita« (Lepše življenje), iz življenja v Istri v začetku tega stoletja.

Zakonski načrt o globalni zaščiti

(nadaljevanje s 1. strani)

ne smernice strankinim organom za nadaljnje delo na teh izredno važnih področjih. Na koncu pa je govornik še ugotovil, da je kongres v celoti potrdil odnose med Slovensko skupnostjo in matično državo, kot so bili natančneje izoblikovani po februar-skem obisku odposlanstva Slovenske skupnosti pri Republiški konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije v Ljubljani.

Kongres v Števerjanu se je sklenil z iz-

volitvijo novega deželnega tajništva, ki šteje skupno 14 članov. Za predsednika je bil izvoljen prof. Andrej Bratuž iz Gorice, za deželnega tajnika pa je bil potrjen dr. Drago Štoka. V tajništvo so bili izvoljeni: dr. Damijan Pavlin, Marija Ferletič, Marjan Terpin (z Goriškega), dr. Rafko Dolhar, prof. Alojz Tul (s Tržaškega) in Simon Prešeren ter Salvatore Venosi (iz videmske pokrajine). Njihovi namestniki so: prof. Aleš Lokar, Antek Terčon, Marij Maver, Mirko Špacapan in dr. Karel Brešan.

Izbruhi barbarstva v Afriki

Ljudje — v večini primerih polizobraženci — ki so se polastili po umiku kolonialnih sil oblasti v novih državah v Afriki, se niso znali upreti skušnjavi po absolutni oblasti nad življenjem in smrtjo svojih črnih sorojakov in so zato uvedli osebne diktature pod izgovorom enotnih in edinih strank. Tej skušnjavi so podlegle celo vladavine, ki so skrajša obetale, da se bodo demokratično razvijale, kot npr. Nigerija ali Togo. Danes vlada skoro v vseh afriških državah diktatura, osebna ali vojaška, in mnoge teh diktatur so prave barbarske strahovlade, morda hujše, kot jih je poznala Afrika v svojem patriarhalnem obdobju pred prihodom Evropejcev. Arabske in mohamedanske države v severni Afriki niso nobena izjema, razen Egipta in Tunizije, kjer imata Sadatov in Burgibov režim še

»človeški obraz«. V Libiji, Alžiriji in Maroku vladajo tirani, da ne govorimo o Etiopiji, Ugandi, obeh Kongih, Angoli, Ekvatorialni Afriki itd. Ugandski diktator Amin velja za malega črnega Hitlerja in ta je udi njegov vzornik (posavil mu je celo spomenik). Znano je, kakšni okrutni pokoli spremljajo »spremembe vlade« v Abesiniji. Ondan so ubili diktatorja brazzavillskega Konga Mariena Nguaba, zdaj pa so trije družinski člani umorjenega diktatorja umorili kardinala — domačina Biayenda, baje iz maščevanja za ubitega predsednika, čeprav ni imel kardinal nobenega opravka z umorom in je bil baje celo v dobrih odnosih z ubitim. V oddajah brazzavillskega radia je rečeno, da bodo morilce strogo kaznovali, na enak način kakor morilce ubitega predsednika.

Že dolgo ni bilo prelite v Afriki toliko krščanske in zlasti duhovniške krvi kot v zadnjih mesecih. Kot znano, je Amin sam v Ugandi nedavno med mučenjem usmrtil anglikanskega domačinskega nadškofa. V Rodeziji so črni gverilci iz zasede umorili že celo vrsto duhovnikov in redovnic, poleg drugih belcev na osamljenih posestvih. Zdaj se je dogodil ta umor kardinala v Brazzavillskem Kongu. In umorov še ni konec.

Nekateri se tolažijo, da so to prehodni pojavi, reakcija na dolgo vladanje belcev v Afriki. Lahko pa tudi, da to pomeni vračanje Afrike nazaj v barbarstvo, od česar ne trpe samo beli misijonarji in naseljenci, ampak najbolj črnska ljudstva sama, kot npr. v Ugandi in Ruandi, kjer je že prišlo do množičnih pokolov celih plemen.

ANGLEŽI SO NAVELIČANI ŽIVLJENJA V DOMOVINI

Anglija postaja nemikavna za mnoge svoje prebivavce. Pri anketi, ki jo je izvedel institut Gallup Poll, je 31 odstotkov prebivalstva Velike Britanije izjavilo, da bi se radi izselili. A več kot polovica jih je pristavila, da je to samo njihova pobožna želja, ker v resnici se najbrž ne bodo premaknili iz Velike Britanije. Največ in sicer 27 odstotkov vseh vprašanih je reklo, da bi se radi izselili v Kanado. 24 odstotkov bi jih rado šlo v Avstralijo, 20 odstotkov na Novo Zelandijo, ostali pa kam drugam. Samo 9 odstotkov jih je izjavilo, da bi se radi izselili v Združene države, mogoče zato, ker je življenje tam preveč podobno tistemu v Angliji.

Največ jih je dejalo, da bi se radi izselili iz Velike Britanije zato, ker ne vidijo v njej prihodnosti za sebe in svoje otroke. Drugi menijo, da jim nudi življenje v Veliki Britaniji premalo spodbud in da so davki previsoki. Tretji si več obetajo od življenja v tujini in bi ga radi spoznali, spet druge pa ženeta proč drago življenje in inflacija. Mnogi hočejo proč tudi zaradi tega, ker si želijo boljše podnebje, več prostora in boljše življenjske možnosti.

—o—

DOBER TEK!

Neki mladi Francoz, ki si je že pridobil ime s tem, da rad je reči iz stekla in jekla, je napovedal, da bo ta teden pojedel otroško kolo. S tako trdo hrano je začel že pred šestnajstimi leti. Pravijo mu monsieur Mangetout, t.j. Gospod Vsepojé. Rekel je, da bo začel jesti kolo pri krmilu in da ga bo pojedel v kakih štirinajstih dneh, računajoč, da bo lahko použil po 200 gramov jekla in železa na uro.

Pisma uredništvu:

Spoštovano uredništvo!

»Cerkev v svetu« je naslov revije, katere vsebinski seznam zadnje številke je objavljen v Novem listu od 3. marca. V rubriki »Pastoralne izkušnje in problemi« prinaša omenjena revija članek izpod peresa g. Štefana Steinerja, v katerem avtor govori o spolnosti, ki jo primerja dobrini, ki daje človeku možnost biti podoba Bogu in to zaradi tega, ker spolnost pomaga priklicati v življenje nova življenja. To pa je precej smela trditev, ker imajo tudi živali to mogočno sposobnost. Potemtakem bi tudi živali bile podobne Bogu. V resnici pa so zakoni, položeni v naravo, tisti, ki imajo pri porajanju novih bitij glavni delež. Človek se poslužuje teh, kakor se jih poslužita, če moreta, tudi osliček in prašiček. To, kar dela človeka Bogu podobnega, sta njegov razum in prosta volja. In ker je Bog ljubezen, je Bogu podoben tisti, ki ljubi, kakor je ljubil Kristus, ki je bil Bog.

Avtor pravi, da je spolnost mogočna sposobnost za izkazovanje ljubezni bližnjemu. Tu gotovo lahko pride v pomoč ljubezni, če mi to mogočno sposobnost premagamo in njene energije spremenimo v delo bližnjemu v korist. Kristus je dal življenje za svoje ovce, spolna ljubezen pa ovce pobija, da si ohrani življenje. Vdajati se spolni sli ni nikaka ljubezen, kakor nima ljubezen nič pri tem, če se lačen človek nasiti s tem, kar je ukradel.

Steiner pravi še, da je spolnost ena največjih sposobnosti za češčenje Boga. Kako si je treba to razlagati, jaz ne vem. Največja sposobnost je vendar razum in prosta volja. Znano je, da kjer se bohoti spolnost, pojema vera in z njo ljubezen do bližnjega. Kjer pa ljubezni do bližnjega ni, je ljubezen do Boga gola hinavščina.

Res je, da se danes marsikaj spreminja na svetu. Cerkve zidajo brez prižnic in obhajilnih miz in pravih oltarjev ni kjer so že stoletja obstajale, so jih podrli in Kristusa postavili v kot in se ne zahteva več, da človek poklekne pred Bogom; zdaj smo vsi enaki. In ker je prazen oltar nesmisel in ker je človek Bobu podoben, denimo na oltar človeka, potem je vse v redu, takega bo še satan vesel.

Š. J.

PROSTOR MLADIH

»Jambor« številka 5

Te dni je izšla peta številka skavtskega mesečnika »Jambor« ki se začneja z zanimivim dopisom od slovenskih skavtov v Kanadi. Tamkajšnji skavt Janez Kus poroča o delovanju slovenske skavtske organizacije v Torontu in o izletu na kanadski sever ter piše med drugim: »Slovenska skavtska organizacija v Torontu stopa v petnajsto leto delovanja. Iz maloštevilnega jedra se je razvila skozi leta v celoto, ki sedaj šteje čez dvesto članov. Slovenci v Torontu imamo dve slovenski župniji. V obeh je skavtizem prav razvit in živahen. Ko gledamo nazaj na uspehe in neuspehe, lahko rečemo, da je bila ena izmed glavnih ovir pri delu z mladino pomanjkanje dobrih in izkušenih vodij. To se je z leti izboljšalo, ko smo začeli črpati vodilne moči izmed fantov, ki so prišli iz naših skavtskih vrst. Do pred leti smo bili del kanadske skavtske organizacije. Ker pa kanadska vlada podpira načela, ki zagovarjajo čim večjo ohrnitev navad in običajev različnih narodov, nam je bila dana na razpolago izbira med kanadsko organizacijo ali pa popolnoma slovensko organizacijo. Odločili smo se za samostojnost, ker tako lažje zasledujemo svoje cilje. Delovanje roverjev (t.j. skavtov) se lahko opazi večkrat pri raznih slovenskih prireditvah pa tudi pri raznih drugih akcijah. Pred leti smo si postavili kočo pri nekem jezeru kakih 150 kilometrov izven mesta... Tako je sedaj tu-

kaj naša glavna taborna točka, kamor hodimo taborit tudi za krajši čas, kot recimo za konec tedna. Vso prtljago in kanuje imamo spravljene pri tej koči, tako da si prihranimo prenašanje spalnih vreč in drugih potrebščin vsakokrat, ko gremo na taborjenje. Prejšnjo zimo smo postavili v koči tudi peč, tako da imamo ogrevanje pozimi. Ker pa temperatura pade pri nas ponoči večkrat pod 20 stopinj pod ničlo, je treba tudi ponoči večkrat vstati in naložiti drv v peč.

Nato pripoveduje Janez Kus o izletu v severno Kanado in piše: »Lani smo se roverji in izvidniki odpravili s kanuji po rekah in jezerih kanadskega severa. Za to potovanje smo se precej časa pripravljali z mapami in kompasi, pa tudi fizično. Potovanje je bilo res dobra preizkušnja za znanje orientacije in iznajdljivosti, saj teden dni nismo videli drugega kot nebo, vodo in mogočne gozdove.« Seveda navaja še druge podrobnosti.

Kodrasti volk piše o tem, kako si lahko človek, predvsem seveda skavt, sam naredi in popravi kako orodje. Boris nadaljuje svoj članek o sončnem sistemu. Begheera piše o teološkem tečaju, zanimiva pa so tudi pisma in poročila o nastopu »skavtskih« glasbenih ansamblov Močnega jastreba. Poleg tega prinaša »Jambor« še precej drugih zanimivih in vrednih prispevkov v pravem skavtskem duhu.

VLADI DRSI OBLAST IZ ROK

(Nadaljevanje s 1. strani)

kake prave politične samozvesti in se pogaja s komunisti o vsakem nameravanem vladnem ukrepu, tako da so pravzaprav komunisti tisti, ki odločajo, ali bo vlada sprejela kak ukrep ali ne. Pri tem imajo v ognju še eno železo: sindikate, ki so v glavnem pod komunističnim vodstvom ali vsaj pogojevani od KPI. Kamor ne more ali noče sama, pošlje sindikate. Tako prirejajo sindikati stavke in protestne shode proti vladi in njeni gospodarski politiki, katero KPI v parlamentu podpira. Lahko bi našteali še dolgo vrsto takih nedoslednosti in nesmislov, ki jih počenjata ne le KD in KPI, ampak tudi druge stranke.

Ali je spričo tega verjetno, da bo prišlo do ozdravljenja gospodarske krize? Po našem mnenju to ni verjetno, kajti sindikati nočejo pristati na žrtve, ki bi bile potrebne za pocenitev dela, še najmanj na kako okrnitev premične draginjske lestvice. Samo če vlada zine o tem, npr. zdaj v zvezi s takolimenovanim »pismom namenov«, ki bi ga morala izročiti kot nekako garancijsko pismo Mednarodnemu denarnemu skladu, da bi dobila posojilo 530 milijonov dolarjev za zdravljenje italijanskega gospodarstva, začno sindikati ogorčeno protestirati in so takoj pripravljeni tudi stavkati — in to tudi delajo — medtem ko kaže komunistična stranka sicer odklonilno, a bolj zmerno stališče, ker si lahko to privošči, saj ve, da ne bodo poputili sindikati in da so zagrizeno proti kakemu jamstvu »ki žali italijansko suverenost«, tudi socialisti. Trenutno se vodijo med vlado, strankami in sindikati pogajanja o »vsebini« jamstvenega pisma.

Posojilo Italiji bo najbrž vseeno dano, toda vrata nadaljnji inflaciji bodo ostala odprta in tako ni verjetno, da se bo v doglednem času kaj bistveno izboljšalo. Prva posledica bo ta, da se bo vrednost lire nasproti tujim valutam še nadalje manjšala, cene blaga v lirah se bodo temu vzporedno — in najbrž še hitreje, kot doslej — višale in večala se bo brezposelnost, zlasti med mladimi, ki ne dobijo prve službe ali pa se morajo zadovoljiti s prvo priložnostno zaposlitvijo, ki jo dobijo.

Na daljši rok — ali pa že tudi v kratkem — pa bo postajalo tako stanje nevzdrž-

žno, ker je malo verjetno, da bi moglo priti do kakega skupnega vladnega programa strank, ki podpirajo Andreottijevo vlado, čeprav se zlasti socialisti trudijo za to in se tudi komunisti delajo. kakor da je to mogoče in odvisno samo od Krščanske demokracije, če bo do tega prišlo. To zna pripeljati do odstopa Andreottijeve vlade, ko bo začutila, da ima vedno manj oblasti in da ji preostane samo še vloga koordiniranja hotenj in manevrov strank, parlamenta, sindikatov, institucij, sodišč in vsakovrstnih skupin pritiska, ki hočejo vladati namesto nje in so si dejansko že osvojile vsaka svoj fevd oblasti. Potem bo teoretično seveda več možnosti: vlada krščanskih demokratov in socialistov z zunanjo podporo komunistov, toda to bi bila v bistvu le ponovitev sedanje situacije pod Andreottijevo enostrankarsko vlado, ali vlada »demokratske koalicije vseh strank razen desnice, to

pa je prav tisto, česar KD zdaj noče, ali pa nove, predčasne parlamentarne volitve. To zadnje pa bi bilo v takem primeru najverjetnejše. Toda volitve bi bile, poleg tega, da bi za več mesecev blokirale vsakršno zdravljenje gospodarske krize in bi jo še poslabšale, tudi velika neznanka. Zato si jih najmanj želijo komunisti, kajti po eni strani se res lahko zgodi, da bodo na njih še pridobili kake odstotke, toda lahko se tudi zgodi, da bodo izgubili in potem z bogom njihova sedanja avtoriteta v italijanskem političnem življenju. Socialisti bi se verjetno odmaknili od njih in morali bi spet otepati grenki kruh opozicije, medtem ko sedijo zdaj, čeprav le kot gost, za vladno mizo.

To podobo, ki je že zadosti zapletena, pa lahko še bolj komplicirajo kaki nepredvideni dogodki. Spričo vsega tega je res težko ostati optimist, kakor se kaže ministrski predsednik Andreotti. Toda morda se z naša na srečo in to je tudi edino kar mu lahko neti upanje.

Akcija zasedbe slovenskih šol

Dijaki slovenskih višjih srednjih šol v Trstu, ki so imeli več kot teden dni zasedena tehnični zavod »Žiga Zois« ter licej »France Prešeren«, se bodo danes, v četrtek ob 9. uri zbrali na sklepnem zborovanju. Po vsej verjetnosti bodo odločili prekinitev zasedbe in določili nadaljnje oblike boja za demokratično šolsko reformo, avtonomijo slovenske šole in uvedbo slovenskih šol v videmski pokrajini. Z včerajšnjimi obiski na šolskem skrbništvu, deželi in pokrajini so zaključili načrtani program. Zahtevna akcija dijakov je pripomogla k poglobitvi osnovnih vprašanj slovenske šole in k osveščanju mladine o aktualnih problemih skupnosti. Nadaljnji nastop bi moral po vsej

verjetnosti omogočiti reden potek študijskega načrta.

—o—

TEŽAVNO TRGOVANJE S SOVJETSKIM BLOKOM

Pozornost je vzbudil članek beograjske »Ekonomске politike«, ki se hudo kritično izraža o jugoslovanski trgovini z državami vzhodnega bloka, t.j. Comecona, ki poteka po klirinškem sistemu, tako da je Jugoslavija prisiljena, kot pravi omenjeni list, sprejemati v zameno za svoj izvoz tudi blago, ki ga ne potrebuje ali ki ne odgovarja zahtevam jugoslovanskega trga, kot npr. večjo količino sovjetskih in čeških avtov v l. 1976. Cene uvoženega blaga tudi niso realne, sortiment je nezadovoljiv, rokov dobav se ne držijo in sklepanje pogodb je težavno in dolgo, čemur se pridružujejo še birokratske težave, ki včasih onemogočijo že sklenjene pogodbe, kot se je zgodilo z nekimi pogodbami s Sovjetsko zvezo v vrednosti 108 milijonov dolarjev. Vse to je povzročilo »poslabšanje struktur jugoslovanskega uvoza«.

Znano je, da je že prejšnja leta preplavilo Jugoslavijo sovjetsko blago, ki ga ima Jugoslavija sama dovolj, npr. marmelada.

—o—

Psihoza nezaupanja v moralnost državnikov se je razširila po zadevi Watergate in zlasti zaradi škandala Lockheed po vsem svetu. Zdaj so obtožili tudi izraelskega ministrskega predsednika Yitzaka Rabina, da ima na ženino ime tekoči račun za tujo valuto v Washingtonu, kar je po izraelski zakonodaji prepovedano, ker mora biti vsak tak račun prijavljen izraelskim oblastem in odobren. Rabin je priznal, da je res, a da je ostal ta tekoči račun še iz časa, ko je bil veleposlanik v Washingtonu, in ga je pozabil izbrisati.

Predsednik Carter je zahteval od kongresa znatno povečanje proračunskih sredstev za okrepitev radijskih postaj »Glas Amerike«, »Radio Svobodna Evropa« in »Radio Liberty«, ki oddajajo predvsem v jezikih Sovjetske zveze in držav vzhodnega bloka.

Revija »Primorska poje« v Križu

V nedeljo, 20. t.m., je na tretjem letošnjem koncertu revije »Primorska poje«, ki je bil v Ljudskem domu v Križu, nastopilo devet zborov. Nekateri zbori so namreč iz raznih vzrokov odpovedali svoj nastop. Koncert je v Križu pripravilo domače PD Vesna, napovedovala pa sta Suzana Žerjal in Miran Košuta. Glede napovedovanja naj omenimo, da bi organizatorji vsekakor morali polagati večjo pozornost na jasnost in ekspresivnost izgovarjave, ki je tokrat nedvomno motila prijeten potek koncerta.

V Križu so nastopili zbori iz zamejstva in iz matične domovine. Na oder je najprej prišel ženski zbor »Venček« iz Dutovelj, ki ga vodi Marjan Plazar, za njim je zapel Košanski oktet pod vodstvom Jožeta Brišč-

ka. Oktetu je sledil Dekliški zbor iz Devina, ki ga vodi Herman Antič. Na reviji je pod vodstvom Justa Marušiča nastopil tudi moški zbor »Kras« iz Opatjega sela. Predstavili so se še: mešani zbor »Drago Bajc« iz Vipave, ki ga vodi Darka Žorž, mešani zbor iz Divače pod vodstvom Edija Raceta, moški zbor iz Mirna, ki ga vodi Anton Klančič, pa še primorski akademski zbor »Vinko Vodopivec« pod vodstvom Brana Demšarja, in kot zadnji komorni mešani zbor iz Nove Gorice, ki ga vodi Štefan Mavri.

V imenu SPZ je prisotne pozdravil Mirko Kapelj, ki je v svojem govoru omenil važno vlogo mostu, ki ga revija opravlja med Slovenci, ki živijo tostran in onstran državne meje.

Z druge strani meje

Počastitev Bratuževega spomina v Solkanu

V soboto, 19. t.m., na praznik sv. Jožefa, so tudi onstran meje, in sicer v župnijski cerkvi v Solkanu pripravili proslavo ob 40-letnici smrti Lojzeta Bratuža. Združena je bila z mašo, med katero je združeni pevski zbori z Solkana in s Tolminskega prepeval Bratuževe skladbe za mešani in otroški zbor. Akademija pred mašo je obsegala izvedbe priljubljenih Bratuževih zborovskih pesmi, vmes pa so se prepletale recitacije, deloma tudi iz pesniške ustvarjalnosti Bratuževe vdove Ljubke Šorli.

Mašo je daroval solkanski dekan mrgr. Andrej Simčič in po evangeliju spregovoril o pomenu proslave. Poudaril je zlasti misel, da je Bratuževa žrtev pripomogla k današnji svobodni uporabi našega materinega jezika, ki ga govorimo v vsakdanjem javnem življenju, po II. vatikanskem koncilu pa je dobil svoje ustrezno mesto tudi v bogoslužju. Msgr. Simčič je na kratko spregovoril še ob koncu maše. Pozdravil je Bratužovo ženo Ljubko Šorli in oba njena otroka, Andreja in Lojzko, povedal pa je tudi, da ga na pok. Lojzeta Bratuža poleg lepih

spominov vežejo tudi sorodstvene vezi, saj sta si bila bratranca.

Slovesnost je zaključila pesem mogočnega pevskega zbora. Prof. Avgusta Ipavca, ki je pripravil in vodil pevski zbor ter zasnoval celotno proslavo. Javnost že pozna po več uspehih spominskih akademijah, s katerimi je nastopil tudi v Trstu in Gorici, v Kanalski dolini pa je nekaj časa požrtvovalno vodil pevski zbor »Višarski zvon«.

ČASTNA PORAVNAVA

Župnik iz Ukev v Kanalski dolini Mario Garjup, ki je celotni slovenski javnosti znan zaradi svojega vztrajnega prizadevanja za uvedbo tečaja slovenskega jezika v Ukva, bi se bil moral v petek, 18. t.m., zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Tolmeču zaradi obrekovanja po tisku. Sodišču ga je prijavila ukvanska učiteljica Liana Broccaioli. Župnik Garjup je v župnijskem vestniku »Ukve« v resnici odgovoril na žaljiv članek, ki ga je bila omenjena učiteljica objavila v nekem videmskem listu.

Celotna zadeva postane takoj jasna, če povemo, da je Liana Broccaioli bila lani soudeležena pri gonji proti tečaju slovenskega jezika, ki ga je organiziral župnik Garjup in ga vodi prof. Venosi.

Pred začetkom petkove razprave je predsednik sodišča dr. Beltrame povabil tako tožitelja kot obtoženca, naj spor poravnata. Učiteljico Broccaioli je povabil, naj umakne prijavo, obtoženca pa naj sprejme poravnavo. Po daljšem posvetovanju sta

Revija »Primorska poje«

V nedeljo, 27. t.m. ob 18. uri, bo v Gorici v telovadnici v dolini Korna nastop pevskega zbora v okviru vsakoletne revije »Primorska poje«. Iz programske knjižice povzemamo, da bodo nastopili zbori z Brega pri Trstu, iz Avč, Komna, Cerknega, Ričmanj, Nabrežine, Kanala, z Opčin, iz Tolmina, Doline in iz Izole. Revija »Primorska poje« je prejšnja leta v našem mestu bila v gledališču Verdi, vendar zaradi zasedenosti dvorane vedno v sredini tedna. Zato je pobuda organizatorjev, da bo letošnji nastop v dolini Korna, zelo primerna. Omenjena dvorana je našim ljudem poleg športnih tekem znana tudi po folklornih prireditvah.

TUDI SLOVENSKE ODDAJE

Na radiopostaji Gorica I se oglašajo tudi slovenske oddaje iz Števerjana, ki v zadnjem času znova redno deluje. Iz Števerjana predvaja slovensko glasbo vsak torek in četrtek od 10.30 do 11.00 ter ob nedeljah novice od 15.00 do 15.30.

Radio Gorica I, ki v drugih urah oddaja v italijanščini, je mogoče slišati na ultrakratkih valovih (modulazione di frequenza) 103,1. Slišnost zajema Gorico in njeno okolico.

Krmin

Večer slovenske kulture v Mestnem gledališču

V nedeljo, 20. t.m., je bil v Mestnem gledališču v Krminu 4. slovenski večer, ki ga je v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo in Zvezo slovenske katoliške prosvete priredil Kulturni krožek briške mladine »Plešivo - Krmin«. Prisotno občinstvo, ki je prispelo iz Krmina, bližnje okolice, Gorice in ostalih krajev Goriške, je pozdravil predsednik krožka Jožko Sirk.

Sporod se je začel z dramsko priredbo Cankarjeve »Jernejev pravice«, ki jo je izvajala dramska skupina iz Sovodenj. Kot zanimivost naj omenimo, da je na začetku in na koncu igre zapel odlomek iz Pahorjeve skladbe »Oče naš hlapca Jerneja« nonet iz Sovodenj. Sledil je nastop moškega zbora »Brda« iz Krmina - Plešivega, ki ga vodi neutrudni Zdravko Klanjšček, isti dirigent je vodil tudi moški zbor »Mirko Filej« iz Gorice, poleg teh sta nastopila še mešana zbor »Hrast« iz Doberdoba pod vodstvom Karla Lavrenčiča in »Lipa« iz Bazovice, ki ga vodi Evgen Prinčič. Vsi nasto-

pajoči so pokazali dobro pripravljenost, zlasti pa sta razveseljiva vztrajanje in napredek slovenskih krminskih pevcev. Na kulturnem večeru v Krminu je sodelovala tudi folklorna skupina »Dom« iz Gorice, ki je predstavila nekaj belokranjskih plesov.

Na koncu je nastopil na oder še priljubljeni ansambel »Lojze Hlede« iz Števerjana, ki je z veselimi vižami in humorističnimi vložki poskrbel za sproščeno vzdušje ob zaključku praznika. Občinstvo se je ob zakuški in v prijateljski družbi zadržalo v prostorih gledališča še dalj časa. Krminski Slovenci so z nedeljsko prireditvijo spet pokazali svojo delavnost in požrtvovalnost, kar je dokaz, da se tudi v tem majhnem, a skoraj pozabljenem koščku slovenske zemlje nekaj prebujajo. Poleg kulturno - prosvetne dejavnosti je drugo znamenje narodnega prebujanja številčna krepitev slovenske osnovne šole na Plešivem v zadnjih letih, ki jo obiskujejo tudi nekateri otroci iz Krmina.

odvetnika obtoženega župnika dr. Sanzin in dr. Battello postavila naslednja pogoja za poravnavo: od učiteljice sta zahtevala, naj prizna, da ne nasprotuje, oziroma, da nima ničesar proti tečaju slovenskega jezika v Ukva in da se sodni stroški porazdelijo na enaka dela.

Predsednik sodišča je sicer skušal omalovaževati prvo zahtevo, vendar je učiteljica Broccaioli na lastno pobudo izjavila, kako želi poudariti, da nikakor ni proti tečaju slovenskega jezika v Ukva. Po takšni izjavi je seveda bila celotna zadeva olajšana in je kmalu prišlo do poravnave. Učiteljica je umaknila prijavo, sodni stroški pa so bili porazdeljeni na enaka dela.

Upati je, da bo zdaj konec tudi gonji proti tečaju slovenskega jezika v Ukva in da bo župnik Garjup lahko nemoteno nadaljeval s svojim poslanstvom tako na verskem kot narodnem področju.

—o—

Novice z Goriškega

Ponovno odprtje dvorane Mestnega gledališča v Krminu, ki je bila zaradi potresnih poškodb več časa neuporabna, je pripomoglo, da se je v tem mestecu na robu slovenskega etničnega ozemlja spet okrepila kulturna dejavnost, ki vsebuje nekatere pobude, pomembne tudi zakrminske Slovence. Ob nedeljskem slovenskem kulturnem prazniku že poročamo na drugem mestu, v soboto, 2. aprila bo v Krminu gostovalo SSG iz Trsta z »Benečanko«, v aprilu in maju pa bodo v krminskem gledališču predvajali ciklus jugoslovanskih filmov. Filmski ciklus že napovedujejo dvojezični plakati, ki smo jih te dni opazili v Krminu.

V prijazni vasi Rupa ob spodnjem toku reke Vipave se tudi letos pripravljajo na tradicionalni kulturni praznik »fitalje«, ki se je med domačini in tudi ostalimi goriškimi Slovenci že lepo udomačil. Prireditve bo 24. aprila, to je zadnjo nedeljo v mesecu, v primeru slabega vremena pa eno od naslednjih nedelj.

—o—

Dvesto policistov v Rimu je odločno kritiziralo notranjega ministra Cossiga in druge predstojnike, češ da so jih takorekoč neoborožene izpostavili besu demonstrantov preteklo soboto. Policisti zahtevajo boljšo oborožitev, neprobne jope proti kroglam in oklepne avtomobile, kar jim je bilo obljubljeno.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Uprizoritev drame »Zaenkrat smo se izmazali«

Stalno slovensko gledališče v Trstu je uprizorilo v Kulturnem domu dramo »Zaenkrat smo se izmazali« Thorntona Wilderja, pred dvema letoma preminulega ameriškega književnika. Pred gledalci se odvijajo tri dejanja, vsako ambientirano v različni dobi: prvo nekje v prazgodovini, drugo v srednjem veku, tretje pa v povojni dobi. Vsako dejanje lahko upoštevamo kot celoto zase, čeprav je zaključna misel vsakega dejanja ena in ista: ohranitev človeške rase in živali ter upanje in volja za nadaljnji obstoj.

Prikazana je družina Androbus z vsemi problemi in radostmi, tipičnimi za vsako teh dob.

V prvem delu oče Androbus izumi poštevano, abecedo ter prvič zavrti kolo. Toda nad

splošnim veseljem lebdi bližajoča se masa ledu, ki pa se k sreči ustavi. Prikaz drugega dejanja je zanimivejši in scene na odru se hitro menjujejo: nora ljubezen Androbusa za mlado dekle, prerokovanje vedeževalke, prikaz štirih

znamenj na nebu, bližajoči se »konec sveta«. Malo časa mu preostane, da spravi na ladjo lastno družino in živali ter odpluje. V tretjem dejanju pa vidimo tragičen prikaz vrnitve družine Androbus iz vojne. Posebno moralno uničen je glavni nosilec dogajanja, a s pomočjo žene in otrok »se bo tudi tokrat izmazal«.

Glavne vloge v drami nosijo Anton Petje, Lidija Kozlovič, Mira Sardoč, Miranda Caharija, Livij Bogatec. Odlična scena je delo Klavdija Palčiča, glasba Pavleta Merkuja, režija pa Franca Jamnika. Scensko je uprizoritev zadovoljila, medtem ko igralsko ni bila na višini.

TK

Po Slovenskem straši mit o Etruščanih

Slovenski tednik »Itd.«, ki izhaja v veliki nakladi, objavlja že dalj časa v nadaljevanjih razpravo Antona Berlota o Etruščanih kot »prednikih Slovanov«. Zaradi velike naklade lista je postala razprava zelo popularna. Tako je danes v javnosti pogosto slišati pogovore o tej stvari in ljudje vprašujejo tega ali onega, kaj meni o Berlotovi teoriji, da so bili Raseni — tako on imenuje Etruščane — predniki Slovencev. Znan pojav je — ugotovljen je pri vseh narodih — da ljudje radi verjamejo tisto, kar jim prija, neradi pa tisto, kar se jim zdi proti njihovem interesu ali kar je v nasprotju z ustaljenimi pojmi. Tako je tudi s to Berlotovo razpravo: postala je nov slovenski mit. Marsikomu je všeč misel, da imajo Slovenci in Slovani sploh tako imenitne prednike, kot so Etruščani ali Raseni, oziroma da izhajajo slovanski jeziki iz etruščanskega jezika, in tako se ne sprašuje bogve kaj, ali je bilo to sploh možno, in kakšni so dokazi za to, temveč verjame, ker želi verjeti.

Vendar je treba v interesu zgodovinske resnice in znanosti, ki operira s točnimi dokazi ali vsaj z indiciji, ki dajejo s precejšnjo verjetnostjo nekaj sklepati, naglasiti, da Berlotova teorija o Etruščanih in njihovem jeziku oziroma o branju etruščanskih napisov, ne vzdrži znanstvene kritike. Neglede na to, da ne obstajajo za njegovo teorijo o selitvi Etruščanov na sever k Visli nikaki zgodovinski dokazi, je ne potrjujejo niti jezikovne niti druge raziskave. Berlot se sklicuje na nek svoj sistem za dešifriranje etruščanske pisave in jezika, ki pa ga ne predloži v kritično presojo javnosti, kakor da bi šlo za kak skrivni sistem vojaških šifer. Objavlja samo besedila napisov, ki jih je baje razrešil po svojem sistemu dešifriranja, toda ti napisi so tako zmedeni, da je popolnoma nemogo-

če, da bi bili resnični. Strokovnjakom je znano, da so rimski, staronordijski, grški, judovski, egiptovski in vsi drugi starodavni napisi bolj ali manj obredni, to je, napisani v nekem slovesnem, zgoščenem, jedrnatem, dejansko obrednem ali pravnem jeziku, medtem ko so Berlotovi dozdevni prevodi etruščanskih napisov zmedeni, brez jasne vsebine, taki, kakor da bi se nekomu blódlilo in bi govoril stvari, ki nimajo pravega smisla oziroma v katerih je vse pomešano. Nemogoče je, da bi bili Etruščani zapisovali ali celo vklesavali v kamen, kar je bilo zamudno delo, take nesmisle. Razen tega je že na prvi pogled očitno, da Berlot popolnoma samovoljno, po fantaziji, tolmači etruščanske črke, dajajoč jim različen fonetičen pomen, kakor ga pač potrebuje, kar dokazuje, da sploh ne gre za noben sistem.

Berlot »razvozla« s svojim »sistemom« — tako trdi — tudi staronordijske napise in nava-

Poravnajte naročnino!

kot vzgled za uspešnost svojega dešifriranja runski napis iz Skanena, južnošvedske, nekdanje danske dežele, ki je znan kot »Šonski zakon«, ker določa pravne norme te dežele. Berlot pa se sploh ne ozira na pravo, dognano besedilo napisa in na njegov dejanski pomen, ki je že davno ugotovljen. Tako je rečeno v začetku rokopisa: »Če podre kdo drevo v gmajskem (t.j. jurskem) gozdu, naj napravi zarezo na obeh koncih, potem lahko obdrži drevo leto in en dan; če pa leži drevo tam dalje časa, ni več njegovo«. Berlot pa je napravil iz tega jasnega in preprostega besedila tele nesmiselne stavke: »Štiri kokoške lahko dobimo tudi mi za enega petelina, za medveda tudi gotovo petelina, tudi petelina za en oer, pri piščetih pa bi bil bolje storil, da bi ubil medvede namesto petelinov. (!)

Po tem lahko vsak sam presodi, koliko logike in resnice je v Berlotovi teoriji o dešifriranju etruščanskih napisov in jezika.

—o—

NE OPUŠČATI PISEM OTROK

Izšla je šesta številka »Pastirčka«, v kateri sodelujejo s pesmimi, zgodbami ali članki Anamarija Zlobec, Marija Perat, Ljubka Šorli, Vladimir Kos, Julče Gorjan, in še razni drugi, ki so se podpisali samo z začetnicami. Najdaljši prispevek je dala za to številko Ljubka Šorli in sicer igrice »Mamin rojstni dan«. Številka je lepo ilustrirana, želeli pa bi si v njej več pisemc otrok.

Tolminski verski list

Februarja je izšla prva letošnja številka tolminskega verskega lista »Glasilo«. List izhaja že četrto leto v razmnoženih izdaji. Do letos je bil širše zasnovan kot »glasilo tolminskih župnij«. Toda lanski potres je večino župnij zelo prizadel, tako da po lanskem majskem potresu ni izšla nobena številka več.

Zato je toliko bolj razveseljivo, da glasilo z letošnjim letom znova izhaja, dasi je omejeno bolj na tolminsko faro. Ima štiri strani priložne velikosti. Na prvi strani je poleg uredniške besede pesem »Tolmin«, ki jo je zložila Ljubka Šorli - Bratuž, tolminska rojakinja. Na drugi, tretji in četrti strani prinaša besedo o pomenu krsta, sv. zakona in birmo, oznanila postnega bogoslužja v Tolminu, napoved tolminskega romanja k Materi božji v Čenstohovo

na Poljskem in poročilo o lanskem prvem tolminskem romanju v Lurd.

Iz krajših novic izvemo, da obhajata letos biserno mašo (60-letnico mašništva) g. Alojz Kodermac, upokojeni župnik v Vipolžah v Brdih, ter g. Ivan Semič, upokojeni župnik in dekan v Kanalu. Oba sta bila svoj čas za kaplana v Tolminu.

List prinaša večkrat tudi zapise tolminskega ljudskega izročila in kulture. V prejšnjih številkah je v nadaljevanjih izhajalo nadrobno poročilo o ženitvovanjskih običajih v tolminski okolici, kasneje še o pogrebnih navadah, s čimer postaja list tudi pomemben dokument tolminskega življenja in s tem zanimiv tudi za širšo slovensko javnost.

Sodobno kmetijstvo

Zastrupitve s hrano tudi v preteklosti

O ogroženosti človeškega zdravja s strani okuženih kmetijskih pridelkov, na katerih so ostanki fitofarmaceutskih pripravkov, je marsikaj znano. Čestokrat je slišati misel, da je to pojav naših dni, posebno zaradi vsesplošnega nadvladovanja kemije v kmetijstvu in posredno v prehrani. Ni pa vse tako lepo, kar zadeva kakovost in pristnost hrane v preteklosti.

Ljudje v preteklosti dostikrat sploh niso vedeli, da hrana vsebuje nezaželene snovi, ker znanost ni bila še razvita.

V sedanosti si sploh ne predstavljamo, kako hud problem so bili pleveli vso, skoraj tisoč let trajajočo dobo irpoljnega gospodarstva. Zaporedna setev ozim in jarin je v vlažnih podnebnih povzročala tako zapleveljenost, da je bila praha neobhodno potrebna za zatiranje plevelov ne le za mirovanje ter zbiranje hranilnih snovi, kot se večkrat napačno poudarja. Ko so žito še primitivno čistili, so v žitu ostali vsi pleveli enake teže kot zrnje žita. Nekateri od teh so bili močno strupeni, tako da je večkrat prihajalo tudi do smrtnih primerov, tudi pri nas med obema vojnoma. Rženi kruh je bil za široke, ubožne plasti prebivalstva najsplošnejša hrana. V določenih letih so izbruhrile zelo težke bolezni, pri katerih so ljudem odpadli udi in so umirali v strašnih bolečinah. Bolezen je razsajala zlasti v letih lakote. Bolezen so povzročili rženi rožički zmleti z zrnjem v moko. To so ugotovili šele pred dobrimi dvesto leti. Okoli leta 922 je zaradi ergotizma umrlo 40.000 ljudi v Španiji in v Franciji, število znakaženih je bilo mnogo višje. Še leta 1926-1927 je v Rusiji obbolelo čez 11.000 ljudi. V Franciji so še leta 1948 obboleli za to boleznijo prebivalci cele vasi. Neki znani jugoslovanski zgodovinar prehrane je ugotovil da so z majhne njivice rži nabrali 10 kg rženih rožičkov.

Tudi z žitnimi snetmi napadeno zrnje je povzročalo zastrupitve. Pšenična snet je v preteklosti povzročala množična obolenja. Tudi druge rastline so povzročale manjše ali večje zastrupitve, nekatere celo umske bolezni (zaradi uživanja mleka krav, ki so

jih rejci krmili s krmnim ohrovtom). V Franciji je bilo pred letom 1966 750.000 umsko zaostalih otrok (kretenezem).

Zelo nevarni so mesni izdelki, ki so jih sušili v dimu zaradi akracinogene t.j. rakotvorne snovi.

Problem, ki ga mora človeštvo rešiti ni torej da bi pridobivali absolutno čisto hrano, kolikor da se trudimo za čim manjši delež škodljivih snovi v njej in, danes v dobi fitofarmaceutskih pripravkov, za čim manjši delež ostankov teh sredstev v hrani.

—o—

O ozdravljivosti leukemije

Še pred enim desetletjem je veljala otroška leukemija na splošno za neozdravljivo bolezen, s katero so se posebno radi ukvarjali razni pisatelji, dramatik in televizijski režiserji, če so hoteli vzbujati ganotje in pretresenost pri bralcih in gledavcih. Radi so opisovali in prikazovali počasno umiranje malih bolnikov in žalost njihovih staršev. Zdaj pa je že ugotovljeno, da je tudi leukemija ozdravljiva, vsaj v mnogih primerih. Sicer še vedno veliko ljudi umre od nje, posebno otrok, vendar se je položaj v zadnjih desetih letih dramatično menjal. Ravno proti takoiimenovani akutni limfoblastični leukemiji razpolaga medicina danes z učinkovitimi sredstvi in dosega največ uspeha. Z novimi zdravili in s pomočjo tako kemične kot radioterapije kombinirajo učinkovito zdravljenje in pri vedno več malih bolnikov dosežejo vsaj precejšnjo izboljšanje za daljši čas, če že ne popolno ozdravljenje. Vedno več je otrok, ki so preboleli leukemijo že pred petimi leti ali več in se veča verjetnost njihovega popolnega ozdravljenja.

Zdravniki še nočejo govoriti o dokončnem ozdravljenju, dokler tega ne bodo potrdili še nadaljnji rezultati, vendar pa opozarjajo starše, da se ni treba več tako zelo ustrašiti, če se glasi diagnoza za njihovega otroka: leukemija. Bitka proti leukemiji še ni dobljena, a je mnogo vzrokov za optimizem — trdi britanski The Leukaemia Research Fond v Londonu.

Marčna številka »Nove Mladike«

Marčna številka Nove Mladike, ki jo izdaja, kot znano, Mohorjeva družba v Celju, prinaša uvodnik »Zaprto in odprto zakon«, ki ga je napisal znani psiholog Anton Trstenjak. V njem najprej zapiše nekaj hudo kritičnih besed o zaprtem zakonu po starem pojmovanju, ko sta morala predstavljati mož in žena samo še par, ki je moral biti eno in ko naj bi se nehalo vsako zasebno življenje enega in drugega: živita kakor okleščeno drevo, ki sme rasti samo še kvišku, in pri tem upata, da se bosta z leti še bolj zraščala v »eno osebo«, kot se pravi. »Toda: čeprav vse to lepo zveni, je vendarle vzorec, ki je nadčloveški in nedosegljiv«, pristavlja Trstenjak. »Tudi poročen človek je in ostane in mora ostati samostojna osebnost, ki potrebuje za zdravo in srečno življenje svoj življenjski in duhovni prostor, v katerem se prosto giblje, ne da bi bil na svojega zakonskega tovariša priraščen kakor kak siamski dvojček, da ne more niti koraka stran od njega, da sta v vsakem delu in vsakem počitku vedno drug od drugega odvisna... Ne! Zakonska skupnost ne zahteva, da morata zakonca zaradi »vraščanja v enoto« žrtvovati lastno individualnost in osebnost. Nasprotno: zakonska skupnost celo zahteva dve samostojni in močni osebnosti, ki se zaradi medsebojne zvestobe ne čutita v svojem življenjskem prostoru prav nič ovirani in prikrajšani, ker le tako imata dovolj moči, da brez grenkobe in očitkov vsaka zase prispevata vse za skupno srečo... Sreča je podvojena, kjer sta dva v osebni rasti in svobodi neokrnjena. Le tam pa so tudi bremena le polovična«.

Ti Trstenjakovi uvodniki v letošnji Novi Mladiki so presenetljivo novi po miselnosti in pogumni: krščansko pojmovanje zakona se v njih lušči iz stoletnih lupin konservativnosti in predsodkov. Že samo s temi uvodniki revija pogumno orje nove brazde v preležano zemljo katoliške miselnosti na Slovenskem. Revija prinaša v tej številki še več drugih člankov na temo zakona, npr. »Najinih deset let«, »Ne živita samo od kruha«, »Skupaj zvečer«, »Ali je naša družinska molitev še krščanska?«. Revija posveča veliko skrb tudi naravi in varstvu človekovega okolja, kar je dejansko v tesni zvezi z družino. Tako je članek v rubriki »Prebrali smo za vas«, ki je ponatisnjen iz nove slovenske katoliške revije »Božje okolje«, pa tudi članek o nočnih metuljih »Množica majhnih« v rubriki »O naravi, ki jo malo poznamo«.

Zanimiv in pretresljiv je »Dnevnik izseljenkega duhovnika«, iz katerega spoznamo, kako so mnogi Slovenci vse prehitro pripravljeni odpovedati se svojemu jeziku in povezanosti s svojim rodnom, zgodovino in kulturo za trenutne koristi in kako premalo cenijo svojo narodnost. Aktualen je — zlasti spričo zadnjih polemik v ljubljanskem tisku — članek »Naj pospešimo smrt neozdravljivega človeka?«. »Bolniku je treba lajšati neznosno trpljenje tudi takrat, ko vemo, da bo zaradi pomirjevalnih sredstev umrl morda nekaj ur prej, kot pa bi sicer«, je rečeno v članku. »Življenje neozdravljivo bolnega moramo do kraja spoštovati. Spoštovati tako daleč, da ga tudi pustimo ugasniti, kadar sam od sebe dogori, kadar torej ves človek že prestopa prag življenja in smrti... Nihče nima pravice izsiljevati človekovo prezgodnje rojstvo ali prepozno smrt. Tudi medicina mora spoštovati naravni ritem življenja.«

Občni zbor Kmečke zveze

Letošnji občni zbor Kmečke zveze je potekal v znamenju nove stvarnosti, ki se obeta tržaškimi Slovincem zaradi osimskega sporazuma. Predsednikovo kot tudi tajniško poročilo je izzvenelo v duhu zaupanja v nove čase, seveda le, če bodo odgovorni dejavniki nudili kmetijstvu primerne možnosti razvoja. Tudi sama organizacija bo morala okrepiti svoje kadre, zlasti odkar je razširila svoje članstvo in sicer po znani aferi v Zvezi neposrednih pridelovalcev, katero je zapustila večja skupina kmetovalcev, ki so imeli v njej vidne funkcije, ki pa niso uspeli v poskusu, da bi jo preobrazili v samostojno kmetijsko organizacijo.

Po pozdravih gostov in predstavnikov raznih organizacij, se je razvila diskusija

o perečih vprašanjih. Občni zbor se je zaključil z izvolitvijo novih zvezinih organov in izglasovanjem resolucije, ki pozdravlja osimski sporazum, ki izraža vso pripravljenost prispevati k skupnemu gospodarskemu napredku na osnovi enakopravnosti raznih gospodarskih vej in torej tudi kmetijstva in ki zahteva priznanje pravic sodeležbe kmetovalcev v vseh organih in odborih, ki zadevajo kmetijstvo, ki zahteva nadalje področni načrt za razvoj kmetijstva in vodstvo področnih kmetij. organov, ki bo odgovarjalo narodnostni sestavi tržaških kmetovalcev, pa ureditev vprašanja ju sarskih zemljišč in pa večje zanimanje in konkretno ukrepanje dežele, pokrajine, občin in gorske skupnosti za reševanje vprašanj krajevne kmetijstva.

Kandidatski turnir se nagiba h koncu. Medtem ko Portisch vodi proti Larsenu, Polugajevski pa proti Meckingu, je izid srečanja med ruskim beguncem Korčnom in sovjetskimi Armencem Petrosjanom v nevtralni Italiji še vedno negotov (3:3, medtem ko pišemo).

Peta partija med njima je privlačna, saj je sorazmerno živahna. Šteje pa nič manj kot 71 potez, zato podajamo samo njeno središčno fazo. V njej beli poučno izkoristi pozicijsko prednost; protikombinacija črnega je zelo zanimiva, a ne more odvrniti pogube, prej jo pospeši.

BELI (KORČNOJ): Kh1, Dc2, Ta1, Tf1, Lb2, Lh3, Se2, b5, c4, d3, e3, f3, g3, h2

ČRNI (PETROSJAN): Kg8, Dd7, Td8, Tf8, Lf7, Se7, Sf6, b6, c7, d6, e5, f5, g7, h6

Belemu se sama od sebe priporoča:

25. d4

Ker ne more črni točke e5 več braniti, mora 25. ... c6, 26. bc6: Dc8:

Žal ni šlo 26. ... Sc6: z novo obrambo kmeta e5, ker pa pade f5. Tako sedaj beli napada e5, črni pa c4.

27. Tac1 Tc8, 28. de5: de5:, 29. La3!

Presenetljiva poteza je močnejša od 29. Le5:.. Kaj naj črni stori? Ni dobro 29. ... Tfe8, 30. Le7: Te7:, 31. Df5: in črni ne sme niti vzeti na c4: Dc4:??? zaradi 32. Dc8: itd. Zato se črni odloči za kombinacijo:

29. ... Sed5, 30. Lf8: Se3:, 31. Dc3 Sf1:, 32. Lb4

Seveda, ko pa Sf1 ne more zbežati. Črnemu preostaja ribarjenje v kalnem:

32. ... Lh5, 33. Tf1: e4, 34. Lg2 Dc4:, 35. Dc4: Tc4

Črni ima dva kmeta za figuro in še dozvedno pobudo. Beli pa ima brezhibno obrambo:

36. Le7 Sd5

Z grožnjama 37. ... Sd7: in 37. ... Se3, a proti obema zaleže:

37. Sf4! Sf4: (ni boljše), 38. gf4: e3

Z napadom na belega kralja je konec, zato bi črni rad promoviral. Ne bo šlo!

39. Te1 e2

Preprozorna past: 40. Te2:?? Tc1+, 41. Lf1 Tf1:+. Pa pa:

40. Kg1 Tf4:, 41. Kf2 g5, 42. Ld6 Td4, 43. Lc7, b5, 44. Te2:

in beli je počasi, a gotovo uveljavil lovca proti črnima kmetoma.

—o—

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

GOSTOVANJE PRIMORSKEGA GLEDALIŠČA
IZ NOVE GORICE

Carlo Goldoni
P A H L J A Č A
komedija

Režija Mario Uršič

V petek, 25. t.m. ob 20.30 ABONMA RED A — premierski

V soboto, 26. t.m. ob 20.30 ABONMA RED B — prva sobota po premieri in ABONMA RED F — sindikalni.

V nedeljo, 27. t.m. ob 16 uri ABONMA RED C — prva nedelja po premieri.

V sredo, 30. t.m. ob 20.30 ABONMA RED L — mladinski v sredo.

ČLOVEK PROTI LETU 2000

»Big Brother« vam prisluškuje!

»Starejši bratec« je zgođen; Orwellova politična satira ga je postavila šele v leto 1984, ko je vse življenje, tudi zasebno, pod stalnim nadzorstvom elektronskega očesa »Starejšega brata«, ki navidezno paternalistično dobrohotno, v resnici pa z diktatorsko neizprosno utrejuje življenjski utrip posameznika in družbe, med drugim tudi s ponavljajočo se rutino »meetingov sovraštva«. Kot se rado primeri z ne ljubimi pojavi, se je tudi ta literarna napoved izkazala za preroško. Tak je vsaj lahko bil upravičen občutek opazovalca na začetku našega desetletja, ko je strela z jasnega eksplozirala afera z elektronskim vohunstvom.

Vsakdo je nadziral vsakogar: Američani Ruše s prisluškovalnimi letali, Severne Korejce s prisluškovalnimi ladjami; Sovjeti Američane z »ribiškimi« barkami; tovarna X konkurenta Y, da bi mu ukradla proizvodni postopek, tehnični patent, kliente; KGB — sovjetska varnostna služba — ameriško poslanštvo; SID Finančno stražo, CIO notranje ministrstvo itd.; celo zakonec zakonca... Skratka, svet je postal norišnica in nezaupanje uradna vera milijonov. Dokumentirane epizode iz tistega časa kažejo, da temu nezaupanju ni ušel niti nedolžen sad oljke v cocktailih, in sicer upravičeno, saj včasih le ni bil tako zelo »nedolžen«.

V knjigarnah so se pojavile knjige, ki so ti dajale praktična navodila, kako spraviš pod nadzorstvo telefon, sobo ali stanovanje. Dobro so šle v prodajo tudi knjige, kako se pred tem braniš: kopica dobronamernih nasvetov, od najbolj enostavnega (odpri vedno pipo ali radio, da preglušiš zaupni pogovor), do strokovnjakiških, ki so ti pomagali, da ugotoviš in onesposobiš indiskretno uho. Revije za ljudi z elektronskim konjičkom so bile polne shem miniaturnih radijskih oddajnikov. Za precejšnjo vsoto si jih lahko kupil že izgotovljene v nekaterih trgovinah v vsakem večjem mestu, tudi v Trstu. Še ceneje si do njih prišel na nešteti sejmihi, ki jih trgovci organizirajo za gojitelje »elektronskega športa«. Eden večjih je tudi v Pordenonu vsako zadnjo soboto in nedeljo v aprilu.

Afera Watergate in inflacija elektronske špionaže, ki je zajela Italijo, sta pretresli svetovno in italijansko javnost in privedli do zakonov, ki so zaostri kazni in močnejše zaščitili pravico do privatnosti pri telefonskem pogovoru in med domačimi štirimi stenami. Iz izločb so izginili kompromitentni aparati in širša javnost se je nekako pomirila: nove afere in novi škandali so usmerili pozornost drugam. Vendar se strokovnjaki strinjajo, da je občutek varnosti pred elektronsko invazijo zasebnega življenja varljiv. Elektronski protivohuni, nov in donosen poklic, zatrjujejo, da se peljejo skozi pravo džunglo elektronskih signalov, ko potujejo z avtomobilom skozi mestne ulice do svojih klientov in prižgejo svoje sprejemne aparature.

Čemur pa se pravzaprav še najbolj čudijo, je ohlapna in neprofesionalna tehnika, ki so jo uporabili operaterji republikanske stranke v zadevi Watergate: vlomili so v urad državnega komiteja demokratske stranke in namestili dve prisluškovalni napravi, ki sta lahko oddajali do razdalje približno sto metrov. Eno so

skrili v strop in je takoj odpovedala. Druga je bila namenjena telefonu predsednika demokratske stranke, a je v resnici prišla v telefon nekega pomočnika. Zasačili so jih, ko so se čez tri tedne vrnili, da bi popravili mlahavo opravljeno delo.

Dejansko bi bili lahko opravili delo veliko bolje, ne da bi morali tvegati vstop v urad demokratov. Lahko bi bili, denimo, uporabili izredno direkionalne parabolične mikrofone. Namestili bi jih bili v prisluškovalni postojanki, ki so jo imeli na drugi strani ceste. Za primer, da bi bila okna ali steklena vrata na teraso zaprta, bi bili lahko nanje usmerili laserski žarek. Ker steklena površina neobčutno drhti pod vplivom zvočnih valov, tj. govorjenja, bi se to nihanje »vtisnilo« na odbojni žarek in bi bilo tako mogoče s precejšnjo lahkoto priti do originalnega pogovora v sobi.

Nekaj podobnega so Sovjeti delali vsaj že 10 let z ameriškim poslanštvom v Moskvi. 25. aprila lani je ameriška tiskovna agencija AFP prinesla novico, da so bili Američani prisiljeni namestiti na okna svojega poslanštva v Moskvi aluminijaste zaslone. Poročilo pravi, da so bili že leta 1967 in 1969 protestirali pri sovjetski vladi, a brez haska. Po oktobru leta 1975 je poslanštvo v Moskvi postalo cilj dveh močnih mikrovalovnih pramenov, ki sta bila naperjena proti zgornjim nadstropjem zgradbe. Poročilo tudi pripominja, da zdravniške kontrole niso mogle z gotovostjo ugotoviti, če so mikrovalovi imeli škodljiv učinek na zdravje poslanškega osebja. V ZDA so se namreč razširile govorice, da je zaradi tega žarčenja zadela poslanika Walterja Stoessela anemija, in da je baje prišlo med osebjem poslanštva do dveh primerov raka.

S.M.

—o—

Spomenik Ani Frank

Ta teden so odkrili v Amsterdamu spomenik judovski deklici Ani Frank, ki je postala svetovno znana s knjigo »Dnevnik Ane Frank«. Umrli je proti koncu zadnje vojne v nemškem koncentracijskem taborišču Belsen, prej pa se je skupaj s svojo in neko drugo družino dve leti skrivala na podstrešju neke hiše v Amsterdamu, kamor jim je nosila hrano neka Holandka. Kljub temu so jih nacistični vohuni izvovali in Gestapo je prišla ponje ter jih je odpeljala v koncentracijsko taborišče. Tam so vsi umrli, razen Aninega očeta. Ta je zdaj star 88 let in živi v Bazlu v Švici. Za to prilžnost pa je prispel v Amsterdam in stal zraven mestnega župana Samdaldena, ko je potegnil za vrvico in odkril spomenik. Ta stoji ob koncu ulice, kjer se je skrivala Anna s svojo družino. Kot znano, si je pisala Anna v času skrivanja dnevnik, ki je kljub dekličini mladosti pretresljiv dokument o nečloveškosti hitlerjanstva in o strašni usodi Judov med drugo svetovno vojno.

zdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51